

HET HOF VAN BEROEP TE GENT VAN 7 SEPTEMBER 2011

In de zaak van:

DE V. G.,

Vertegenwoordigd door de (...), met kabinet te 1210 BRUSSEL, (...),

appellante,

hebbende als raadsman mr. BUTENAERTS Stijn, advocaat te 1080 BRUSSEL,
Leopold 11-laan 180

tegen:

1. G. Marie, in haar hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordigster van Dylan M., leerling, wonende te 1770 Liedekerke, (...),
woonstkeuze doende op het adres van haar raadsman, Mr. SOTTIAUX
Stefaan, advocaat te 1000 BRUSSEL, Loksumstraat 25

eerste geïntimeerde,

2. V. L. Sylvie, leerling, wonende te 9881 Bellem, (...)
woonstkeuze doende op het adres van haar raadsman, Mr. SOTTIAUX
Stefaan, advocaat te 1000 BRUSSEL, Loksumstraat 25

tweede geïntimeerde,

3. B. Charlotte, leerling, wonende te 9800 Deinze, (...),
woonstkeuze doende op het adres van haar raadsman, Mr. SOTTIAUX
Stefaan, advocaat te 1000 BRUSSEL, Loksumstraat 25

derde geïntimeerde,

alle drie geïntimeerden hebbende als raadsman mr. SOTTIAUX Stefan,
advocaat te 1000 BRUSSEL, Loksumstraat 25

En in aanwezigheid van :

1. V.Z.W. S. S.-F.,
met zetel te 9090 MELLE, (...),

eerste betrokken partij in de zin van art. 1053 Ger. Wb

2. M. A. V.Z.W.,
met zetel te 9000 GENT, (...),

tweede betrokken partij in de zin van art. 1053 Ger. Wb

3. S.-B. V.Z.W.,
met zetel te 9000 GENT, (...),

derde betrokken partij in de zin van art. 1053 Ger. Wb

alle betrokken partijen hebbende als raadsman mr. VAN DER MUSSELE Eric,
advocaat te 2018 ANTWERPEN, Stoopstraat 1 (4e verd) bus 10

velt het hof het volgend arrest:

1.
Het hof heeft de partijen in openbare terechtzitting gehoord in hun middelen en conclusies en heeft de stukken ingezien.

Appellante heeft tijdig en op rechtsgeldige wijze hoger beroep ingesteld tegen het vonnis dat op 15 juli 2009 op tegenspraak door de als in kort geding zetelende voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Gent werd uitgesproken.

2.
Aan de orde is een stakingsvordering in overeenstemming met artikel 29 van het decreet van 10 juli 2008, houdende een kader voor het Vlaamse gelijke kansen- en gelijke behandelingsbeleid.

In het bijzonder gaat het om de vordering van drie dove en slechthorende jongeren tot het verkrijgen van meer tolkuren in het reguliere middelbaar onderwijs.

Volgens geïntimeerden heeft appellante bij de toekenning van het aantal tolkuren niet aan haar redelijke aanpassingsplicht voldaan en treedt zij daarom discriminerend op.

Daarnaast vragen geïntimeerden een aanpassing van de huidige aanvraag-procedure voor tolkuren zodat ze zou voldoen aan de vereisten van een redelijke aanpassing.

3.

De eerste rechter verklaart de vorderingen van de huidige geïntimeerden toelaatbaar.

De eerste rechter verklaart de vorderingen niet gegrond in zover gericht tegen de vzw S.-B., de vzw M. A. en de vzw S. S.-F..

De eerste rechter verklaart de vorderingen in zover gericht tegen de V. G. gegrond.

De eerste rechter zegt voor recht dat de toekenning door de V. G. aan de eisende partij Marie G. (Dylan M.) van 320 tolkuren Vlaamse Gebarentaal, aan de eisende partij V. L. — V. D. G. (Sylvie V. L.) van 195 tolkuren Vlaamse Gebarentaal, en aan de eisende partij B. — R. (Charlotte B.) van 290 tolkuren Vlaamse Gebarentaal, voor een geheel schooljaar een weigering uitmaakt van redelijke aanpassingen voor een persoon met een handicap.

De eerste rechter zegt daarnaast voor recht dat de procedure om tolkuren Vlaamse Gebarentaal aan te vragen een tekortkoming inhoudt aan de verplichting te voorzien in redelijke aanpassingen voor een persoon met een handicap, in zover de leerling zelf niet over de mogelijkheid beschikt een aanvraag tot herziening van het aantal toegekende tolkuren in te dienen, en in zover de leerling in de procedure die leidt tot de beslissing dat slechts een beperkt aantal tolkuren wordt toegekend niet de mogelijkheid krijgt vooraf zijn standpunt hierover te kennen te geven.

De eerste rechter beveelt de V. G. om, binnen de vijf maanden na de betekening van het vonnis, een tolkurenpakket Vlaamse Gebarentaal toe te kennen aan elk van de eisende partijen van minimum 70 % tolkondersteuning op (school)jaarbasis — pro rata te bepalen op basis van de resterende duur van het schooljaar — onder verbeurte van een dwangsom van 250,00 EUR per dag vertraging ten bate van elk van de eisende partijen ten aanzien van wie het bevel niet zou worden nagekomen.

De eerste rechter veroordeelt de V. G. tot het betalen van een forfaitaire schadevergoeding voor morele schade van 650,00 EUR aan:

- Marie G. in haar hoedanigheid van wettelijk vertegenwoordiger van Dylan M.;
- Ronny V. L. en Carine V. d. G. in hun hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordigers van Sylvie V. L.;
- Yalçın B. en Sandra R. in hun hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordigers van Charlotte B..

De eerste rechter zegt dat de aan Dylan M., Sylvie V. L. en Charlotte B. toekomende gelden dienen te worden gestort op een rekening op hun naam, bij een financiële instelling naar keuze, tot wanneer zij de meerderjarigheid zullen hebben bereikt.

De eerste rechter veroordeelt Marie G., in haar hoedanigheid van wettelijk vertegenwoordiger van Dylan M., tot betaling van een rechtsplegingvergoeding van 200,00 EUR aan de vzw S.-B..

De eerste rechter veroordeelt Ronny V. L. en Carine V. d. G., in hun hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordigers van Sylvie V. L., tot betaling van een rechtsplegingvergoeding van 200,00 EUR aan de vzw M. A..

De eerste rechter veroordeelt Yalçin B. en Sandra R., in hun hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordigers van Charlotte B., tot betaling van een rechtsplegingvergoeding van 200,00 EUR aan de vzw S. van het S.-F.

De eerste rechter veroordeelt de V. G. tot betaling van de kosten van het geding:

- aan de kant van Marie G., in haar hoedanigheid van wettelijk vertegenwoordiger van Dylan M., begroot op 82,00 EUR rolrecht en 200,00 EUR rechtsplegingvergoeding;
- aan de kant van Ronny V. L. en Carine V. d. G., in hun hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordigers van Sylvie V. L., begroot op 82,00 EUR rolrecht en 200,00 EUR rechtsplegingvergoeding;
- aan de kant van Yalçin B. en Sandra R., in hun hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordigers van Charlotte B., begroot op 82,00 EUR rolrecht en 200,00 EUR rechtsplegingvergoeding.

De eerste rechter verklaart het vonnis van rechtswege uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande enig rechtsmiddel en zonder enige zekerheidstelling.

4.1.

De grieven van appellante, die hierna worden beoordeeld, zijn grotendeels een herhaling van de argumenten die zij voor de eerste rechter heeft aangevoerd.

Appellante vordert dat het hoger beroep ontvankelijk en gegrond zou worden verklaard, dat het bestreden vonnis zou worden teniet gedaan en dat, opnieuw rechtsprekend, de oorspronkelijke vordering van huidige geïntimeerden als onontvankelijk, minstens als ongegrond zou worden afgewezen en zij tot de gedingkosten in beide aanleggen zou worden veroordeeld.

4.2.

Geïntimeerden, waarvan Sylvie V. L. en Charlotte B. wegens het bereiken van de meerderjarigheid, het geding in eigen naam verder zetten, vorderen dat het hoger beroep van appellante ongegrond zou worden verklaard, dat het bestreden vonnis zou worden bevestigd en dat appellante tot de gedingkosten zou worden veroordeeld.

4.3.

De drie in hoger beroep betrokken partijen vorderen de bevestiging van het bestreden vonnis en de veroordeling van appellante tot de aan hun zijde gevallen gedingkosten.

BEOORDELING

De eerste rechter heeft de voor de beoordeling relevante feitelijke gegevens op correcte wijze weergegeven.

Het hof verwijst naar die uiteenzetting in het bestreden vonnis en maakt die tot de zijne.

eerste grief van appellante: de rechtsmacht

Appellante houdt staande dat de eerste rechter niet over de nodige rechtsmacht beschikte om kennis te nemen van (een gedeelte van) de oorspronkelijke vordering van geïntimeerden.

Beoordeling

1.

De rechtbanken nemen kennis van een door een partij ingestelde vordering gegrond op een precieze juridische verplichting die een regel van objectief recht rechtstreeks aan een derde oplegt en bij wier uitvoering zij belang heeft.

Er kan geen betwisting over bestaan dat de door geïntimeerden aangevochten beleidsbeslissingen van aard zijn om hun subjectieve rechten op gelijke behandeling, of desgevallend op redelijke aanpassingen, aan te tasten.

De mogelijkheid tot een objectief beroep bij de Raad van State belet niet dat bij de civiele rechter een vordering tot staking kan worden aangespannen die er toe strekt om het subjectief recht op gelijke behandeling en/of op redelijke aanpassingen, te laten erkennen en eerbiedigen.

2.

Terecht wijst geïntimeerde er op dat het discriminatieverbod, zoals geformuleerd in het Decreet van 10 juli 2008 ook t.a.v. de overheid ten volle geldt.

Er kan aldus geen sprake zijn van een discretionaire bevoegdheid van de overheid, en de eerste rechter heeft terecht geoordeeld dat een beoordelingsvrijheid op het gebied van het treffen van redelijke aanpassingen slechts denkbaar is binnen de grenzen van de eerbiediging van het discriminatieverbod.

Het wettelijke verbod op het weigeren van redelijke aanpassingen voor een persoon met een handicap geldt dus als een minimumdrempel, en de discretionaire bevoegdheid begint waar de discriminatie eindigt.

De wetgever heeft immers bewust gekozen voor een formulering waarbij het begrip van 'redelijke aanpassingen' geïntegreerd wordt in het door haar aangenomen discriminatieconcept en in het handhavings- en sanctieapparaat zoals omschreven in het Decreet van 10 juli 2008.

Het weigeren van redelijke aanpassingen wordt als een verschijningsvorm van discriminatie aangemerkt, en geldt expliciet op het vlak van het onderwijs.

(zie de artikels 19 en 20, 5° van het Decreet van 10 juli 2008)

3.

In overeenstemming met artikel 29 van het Decreet van 10 juli 2008 komt het aan de als in kort geding zetelende voorzitter toe om te beoordelen of een persoon het slachtoffer is van discriminatie, wat er in het voorliggend geschil op neerkomt dat de civiele rechter beoordeelt of aan geïntimeerden redelijke aanpassingen worden geweigerd.

In de gegeven omstandigheden heeft de eerste rechter oordeelkundig de volgende overwegingen gemaakt:

" (...) Het wordt niet betwist dat de terbeschikkingstelling van tolken Vlaamse Gebarentaal als zodanig een redelijke aanpassing uitmaakt in de zin van artikel 19 van het Decreet van 10 juli 2008.

Er bestaat tussen de partijen bijgevolg slechts discussie over de vraag of het aantal toegekende tolkuren voldoende is.(...)

De eisende partijen (...) maken aannemelijk dat hun integratie een (minstens) ruimere ondersteuning met doventolken vereist. Het staat vast, gelet op het beperkte aanbod van secundair onderwijs in dovenscholen, dat zij slechts het diploma secundair onderwijs kunnen behalen indien zij in het gewone onderwijs worden geïntegreerd.

(...) De V. G. betwist in elk geval niet dat een ruimere ondersteuning met doventolken wenselijk is. (...) Door de eisende partijen werd aannemelijk gemaakt en door de V. G. werd niet weerlegd, dat een principiële volledige ondersteuning met gebarentaaltolken optimaal is.

De vordering tot toekenning van minimum 70 % tolkondersteuning is dan ook principiële gegrond. (...)

Het bevel om gedurende 70 % van het totaal aantal schooluren een gebarentaaltolk ter beschikking te stellen, is dan ook een bevel dat neerkomt op het verbod de redelijke aanpassing te weigeren. (...).

4.

De vaststelling door de eerste rechter dat de kwestieuze aanvraagprocedure een weigering van redelijke aanpassingen inhoudt, impliceert niet dat hij daardoor uitspraak heeft gedaan bij wege van algemene en als regel geldende beschikking, en dat hij daardoor artikel 6 Ger. Wb. miskent.

De eerste rechter heeft immers enkel vastgesteld dat een specifieke gedraging van de overheid, meer bepaald een onaangepaste aanvraagprocedure die overigens louter via een omzendbrief is vastgelegd, in strijd is met de decretale verplichting om redelijke aanpassingen te voorzien.

5.

Ten onrechte houdt appellante staande dat geïntimeerden hun belang niet aantonen.

Gezien het stakingsbevel veeleer dient om de onwettige praktijk te verbieden en niet een welbepaalde daad, kan er slechts sprake zijn van gebrek aan belang indien het herhalingsgevaar objectief kan worden uitgesloten, namelijk indien er omstandigheden voorhanden zijn die, onafhankelijk van de wil en de houding van de betrokkenen, een herhaling van de vermeende inbreuk mogelijk maken.

Daarnaast kan artikel 18 Ger. Wb. worden aangehaald dat stelt dat een rechtsvordering kan worden toegelaten indien zij, zelfs tot verkrijging van een recht, is ingesteld om de schending van een ernstig bedreigd recht te voorkomen.

Appellante maakt niet aannemelijk dat zij zinnens is om de door geïntimeerden gestelde vordering tot toekenning van redelijke aanpassingen in te willigen.

tweede grief van appellante

Appellante houdt staande dat de toekenning van de vordering van geïntimeerden in de huidige omstandigheden onmogelijk is en dus onredelijk.

Volgens appellante is de toekenning van de vordering van geïntimeerden tot 70 % tolkenondersteuning in de praktijk thans onuitvoerbaar gezien er te weinig tolken zijn, en er rekening moet worden gehouden met het organisatorisch impact, de te verwachten frequentie en duur van het gebruik van de aanpassing, en is de haar opgelegde belasting onevenredig.

Daarenboven moet volgens appellante bij de beoordeling van de onevenredigheid van de belasting rekening worden gehouden met de impact van de aanpassing op de gebruiksmogelijkheden voor andere gebruikers, wat t.a.v. andere leerlingen die eveneens nood hebben aan tolkenondersteuning discriminerend zou zijn.

Beoordeling

1

Appellante spreekt niet tegen dat geïntimeerden een vermoeden van discriminatie aantonen, wat op grond van artikel 36, § 1 van het Decreet van 10 juli 2008 tot gevolg heeft dat de bewijslast verschuift.

Het is dus aan appellante om te bewijzen dat de door geïntimeerden gevraagde aanpassingen onredelijk zijn, of dat die aanpassingen zouden leiden tot een onevenredige belasting en dienvolgens niet vereist zijn.

De onzekerheid of de twijfel die blijft bestaan na de bewijsvoering moet in aanmerking genomen worden tegen appellante die de bewijslast en het bewijsrisico draagt.

2.

Ten onrechte stelt appellante het voor alsof het gebrek aan tolken een externe realiteit is die losstaat van haar wil en volkomen aan haar invloed ontsnapt.

In werkelijkheid ligt de oorzaak van het vermeende gebrek aan tolken aan de gebrekkige omkadering.

Er zijn immers voldoende tolken beschikbaar (volgens de Onderwijsinspectie zijn er 282 erkende tolken Vlaamse Gebarentaal), doch zij kunnen hun activiteit niet voldoende uitoefenen wegens het lage aantal toegekende uren, het door de overheid opgelegde zelfstandigenstatuut, de lage financiële tegemoetkomingen en de administratieve overregulering.

(zie de stukken 8 t.e.m. 13 en stuk 18 in het dossier van geïntimeerden)

De Vlaamse Onderwijsinspectie bevestigde in juni 2009 naar aanleiding van haar onderzoek naar de inzet van doventolken in het secundair, hoger en volwassenenonderwijs in Vlaanderen:

(---)

Voor de doventolken is er geen voorbereidingswerk, professionalisering of overleg voorzien in bezoldigde uren. Doventolken werken immers in het statuut van zelfstandigen en worden alleen voor het eigenlijke tolken vergoed.

Doventolken zelf verklaren hun situatie als een nepstatuut te ervaren, met weinig autonomie en met een grote financiële onzekerheid. Vele doventolken werken mede hierdoor in bijberoep, wat de beperkte beschikbaarheid deels verklaart. Bovendien zijn ze afhankelijk van de administratieve correctheid van anderen. (...) "

(zie stuk 18, ibidem)

Het feit dat er op zich wél voldoende tolken beschikbaar zijn, wordt bevestigd door het gegeven dat in het verleden het aantal 'uitgevoerde tolkuren' steeds evenredig is kunnen meestijgen met het aantal 'toegekende tolkuren'.

(zie stuk 18, ibidem)

Terecht kon de eerste rechter daarom overwegen:

" De V. G. bewijst echter niet dat het totaal pakket beschikbare uren uitsluitend wordt bepaald door de schaarste aan tolken, of dat zij het maximum op 12 tolkuren heeft vastgelegd omwille van de schaarste aan tolken, noch dat zij niet in staat is door het nemen van de gepaste maatregelen de schaarste aan tolken te verhelpen. (...) Uit het overzicht dat de V. G. voorlegt (stuk 19 dossier V. G.), blijkt dat het aantal uitgevoerde tolkuren weliswaar steeds onder het aantal beschikbare en toegekende uren blijft, maar tevens blijkt dat het aantal uitgevoerde tolkuren toeneemt naarmate het aantal beschikbare en toegekende uren stijgt (de verhouding tussen de uitgevoerde uren enerzijds en de toegekende uren anderzijds bedraagt over de jaren 2002 - 2003 en volgende respectievelijk 94 %, 95 %, 88%, 87 % en in 2007- 2008 86 %) terwijl het aantal toegekende uren nochtans sterk steeg van 6.600 uren in 2002 - 2003 naar 11.364 uren in 2007- 2008.

Dit maakt aannemelijk dat naarmate de vraag aan tolkuren stijgt, ook het aanbod aan tolken toeneemt, zodat de schaarste aan tolken op zich niet de onuitvoerbaarheid van een ruimere ondersteuning van de leerlingen in het secundair onderwijs met tolken Vlaamse Gebarentaal aantoonde.

Bovendien toont de V. G. niet aan dat zij niet bij machte zou zijn de schaarste aan tolken te verhelpen door het nemen van maatregelen die het statuut van tolk aantrekkelijker maken.

De V.G. verwijst naar de verhoging van het uurtarief voor gebaren-taaltolken (met 4 EUR per uur gespreid over twee jaar). Voortgaande op de stukken die de eisende partijen voorleggen (stukken 16-21 dossier G.) is de uurbezoldiging slechts één van de knelpunten en was de verhoging van de bezoldiging vrij beperkt. (...)

De V. G. maakt niet aannemelijk dat zij niet in staat is door het nemen van gepaste initiatieven het aantal beschikbare tolkuren te verhogen. Zij weerlegt dan ook niet het vermoeden dat zij redelijke aanpassingen weigert.

(...) "

4.

Appellante draagt geen elementen aan die zouden kunnen bewijzen of aannemelijk maken dat de gevraagde aanpassing voor haar een onevenredige belasting zou kunnen betekenen op financieel en/of organisatorisch vlak.

Door te verwijzen naar de criteria organisatorische impact van de gevraagde aanpassing ' en de te verwachten frequentie en duur van het gebruik van de aanpassing

' verwijst appellante naar criteria die de wetgever vermeldde voor de beoordeling van de evenredigheid van de belasting.

Judicieuus maakt de eerste rechter er appellante op attent dat het eerste criterium de vraag betreft of de gevraagde aanpassing een weerslag heeft op de organisatie van de activiteit waarop de aanpassing betrekking heeft, d.i. het verstrekken van onderwijs en niet de organisatie van de aanpassing zelf.

Ook het tweede criterium kan door appellante bezwaarlijk met succes gehanteerd worden, gezien het evident is dat de overheid moet voorzien in een gelijke behandeling van personen met een identieke handicap, en de loutere vaststelling dat meer leerlingen daardoor aanspraak moeten kunnen maken op dezelfde redelijke aanpassing, uiteraard niet kan leiden tot de vaststelling van onevenredigheid.

Een dergelijke redenering zou de verplichting tot het aanbieden van redelijke aanpassingen immers volledig uithollen.

Verder moet er worden aan herinnerd dat het in de eerste plaats om een kwestie van sociale rechtvaardigheid gaat, en mag ook de efficiëntie en het terugverdieneffect niet uit het oog worden verloren, gezien ongelijke kansen er voor zorgen dat talenten en mogelijkheden ten onrechte onbenut blijven.

Terecht verwijst de eerste rechter naar Nederland, waar personen met een auditieve beperking in beginsel recht hebben op een tolk in 100 % van de tijd in reguliere onderwijssituaties, wat bevestigt dat een principiële volledige ondersteuning in elk geval een redelijke aanpassing is, en dat voor de overheid een dergelijke ondersteuning geen onevenredige belasting meebrengt.

Ten slotte moet worden gesteld dat in die gevallen waar de overheid verplichtingen oplegt aan zowel private als publieke actoren, zoals ondermeer de verplichting tot het organiseren van redelijke aanpassingen voor personen met een handicap, appellante ongetwijfeld een voorbeeldfunctie te vervullen heeft.

5.

Uit wat voorafgaat volgt dat de eerste rechter op goede gronden heeft geoordeeld dat de toekenning door appellante aan geïntimeerden van respectievelijk 360, 233 en 173 tolkuren Vlaamse gebarentaal op schooljaarbasis een weigering uitmaakt van redelijke aanpassingen voor personen met een handicap.

derde grief van appellante: de aanvraag- en beoordelingsprocedure maakt geen deel uit van de weigering van redelijke aanpassingen

Appellante houdt voor dat de differentiatie en ondersteuning bezwaarlijk kan worden aanzien als een weigering van redelijke aanpassing: de onderwijsbelasting voor een kind is evident verschillend naargelang hij of zij in het ASO, TSO dan wel BSO les volgt.

Dat de ondersteuning dan ook wordt aangepast in functie van de verschillende onderwijsbelasting is niet enkel verantwoord maar zelfs noodzakelijk.

Ook wordt in de mate van het mogelijke rekening gehouden met het gevraagde aantal uren, en wordt tegelijk gestreefd naar een gelijkmatige ondersteuning van alle leerlingen die de ondersteuning aanvragen.

Volgens appellante is het in die zin onmogelijk de aanpassing toe te spitsen op het individu omdat elke dove leerling dezelfde wensen heeft.

Voorts is de mogelijkheid tot het voorafgaand horen van de leerling overbodig gezien de leerling een eventuele reducering zelf kan voorkomen door diligent op te treden.

Ten slotte geven geïntimeerden niet aan enig persoonlijk belang te hebben bij dit gedeelte van hun vordering gezien zij niet aantonen dat hun tolkurenpakket door deze maatregel gereduceerd wordt.

Volgens appellante is dit gedeelte van hun vordering een loutere actio popularis die moet worden afgewezen.

Beoordeling

1.

Volgens geïntimeerden voldoet de huidige procedure om een tolk Vlaamse Gebarentaal aan te vragen bij het Agentschap voor Onderwijsdiensten geenszins aan de minimale eisen van transparantie, objectiviteit en gelijkheid die van een dergelijke procedure mogen verwacht worden, is de procedure niet doeltreffend, noch houdt ze rekening met de evenwaardigheid en de zelfstandigheid van de jongeren ten behoeve waarvan ze is ingesteld.

Gelet op het onaangepast karakter van de huidige aanvraag- en beoordelingsprocedure schiet appellante dan ook t.a.v. geïntimeerden tekort aan haar verplichting om redelijke aanpassingen voor een persoon met een handicap in te voeren.

2.

Naar het oordeel van het hof beschikken geïntimeerden over een persoonlijk, rechtstreeks en eigen belang bij een staking van de gewraakte aanvraag- en beoordelingsprocedure vermits zij het reële risico lopen dat hun tolkuren-paketten in de navolgende schooljaren op dergelijke wijze kunnen gereduceerd worden.

Krachtens artikel 18 Ger. Wb. kan een stakingsvordering op het gebied van discriminatie immers ook ingesteld worden om de schending van een ernstig bedreigd recht op redelijke aanpassingen wegens de onaangepastheid van de beoordelingsprocedure te voorkomen.

Voor het instellen van de stakingsvordering moet door geïntimeerden overigens geen schade of gevaar voor schade bewezen worden en volstaat een bewijs van de miskennis van de norm.

3.

Een redelijke aanpassing in de zin van artikel 19 van het Decreet van 10 juli 2008 vereist dat in afdoende mate rekening wordt gehouden met de specifieke situatie waarin de persoon met een handicap zich bevindt.

Thans is dit niet het geval gezien het aantal tolkuren voor alle leerlingen zonder onderscheid wordt vastgesteld en louter de categorie van onderwijs wordt in acht genomen, zodat er geen rekening wordt gehouden met de individuele eigenschappen van de leerling, bijvoorbeeld een beperkte orale vaardigheid waardoor een grotere behoefte ontstaat.

Terecht leidde de eerste rechter uit de vaststelling af dat de lineaire toekenning van het aantal tolkuren, zonder enige verdere differentiatie het gevolg lijkt te zijn van een te restrictieve beschikbaarstelling (en bijgevolg ook toekenning) van tolkuren, waardoor geen enkele marge voor de beoordeling van individuele noden overblijft en er aldus sprake is van een weigering van redelijke aanpassingen.

Het hof valt verder de eerste rechter bij waar hij oordeelt dat in de actuele aanvragen en beoordelingsprocedure onvoldoende rekening wordt gehouden met de leerling zelf gezien bij een meningverschil met de school het voor de leerling niet mogelijk is om zelf een aanvraag tot herziening in te dienen.

Voorts komt de overheid eveneens te kort aan haar verplichting om redelijke aanpassingen te verrichten door in voorkomend geval de leerling niet de mogelijkheid te bieden vooraf zijn standpunt te kennen te geven in de procedure die leidt tot de beslissing dat hem of haar slechts een beperkt aantal tolkuren worden toegekend.

Het feit dat het om bepaalde tekortkomingen op louter formeel vlak gaat, neemt niet weg dat het om een verzuim gaat aan de plicht tot het aanbieden van redelijke aanpassingen.

vierde grief van appellante: rechtsherstel in natura

1

De stakingrechter kan een positieve daad bevelen wanneer die daad neerkomt op een verbod om de gewraakte praktijk verder te zetten.

Concreet gaat het in de voorliggende betwisting om de weigering tot het verstrekken van 70 % tolkondersteuning aan geïntimeerden.

2.

Geïntimeerden hebben aannemelijk gemaakt dat een principieel volledige ondersteuning met gebarentolken optimaal is.

Die stelling werd door appellante niet weerlegd.

De vordering tot de toekenning van een minimum van 70 % ondersteuning is dan ook volkomen gegrond.

Verder is gebleken dat een tolkondersteuning van 70 % perfect realiseerbaar is, en dat appellante over de mogelijkheid beschikt om zowel voorlopige als structurele maatregelen te nemen om aan de huidige weigering van redelijke aanpassingen te remediëren.

Gelet op de vaststelling dat de stakingvordering gegrond is, kon de eerste rechter daarom positieve en specifieke maatregelen te bevelen teneinde aan de pedagogische noden van de geïntimeerden tegemoet te komen.

3.

Het hof valt de eerste rechter bij die op goede gronden heeft beslist dat het bevelen van een positieve daad niet is vereist wat de gevorderde staking m.b.t. de procedure betreft.

Geïntimeerden hebben in hoger beroep tegen dat onderdeel van het vonnis overigens geen verder verweer gevoerd.

4.

Uit wat voorafgaat volgt dat het bestreden vonnis moet worden bevestigd met dien verstande dat de door de eerste rechter aan appellante toegekende termijn van vijf maanden voor het toekennen van minimum 70 % tolkondersteuning aan ieder van de geïntimeerden ingaat vanaf de betekening van het arrest.

wat het standpunt van de drie betrokkenen betreft

1.

De eerste rechter wees de vorderingen van geïntimeerden tegen de drie betrokkenen af als ongegrond en veroordeelde hen tot de gedingkosten.

De eerste rechter oordeelde dat geen enkel concreet gegeven behoudens het feit dat geen aanvraag tot herziening was ingediend voorhanden was, en niet was aangetoond dat de betrokkenen enige invloed hebben op de totstandkoming en de uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Overheid.

Volgens de eerste recht hebben geïntimeerden evenmin aannemelijk gemaakt dat een verzoek tot heroverweging enig concreet resultaat zou hebben gehad.

2.

Betrokkenen vorderen bevestiging van het bestreden vonnis wat hen betreft.

Appellante noch geïntimeerden hebben argumenten aangevoerd, in rechte of in feite, die van aard zijn dat zij de beoordeling en de besluitvorming van de eerste rechter ontzenuwen.

wat de gedingkosten betreft

Gelet op het principiële ongelijk van appellante dient zij de aan de zijde van geïntimeerden en aan de zijde van de in hoger beroep betrokken partijen gevallen gedingkosten te dragen.

Het hof maakt toepassing van de wet van 21 april 2007 en van het K.B. van 26 oktober 2007 die vanaf 1 januari 2008 gelden.

De rechtsplegingvergoeding in hoger beroep bedraagt na indexatie 220,00 EUR.

OP DIE GRONDEN

HET HOF

Rechtdoende op tegenspraak en met inachtneming van artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken.

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en wijst het af als ongegrond.

Verleent akte aan Sylvie V. L. en Charlotte B. dat zij het geding in eigen naam verder zetten.

Bevestigt het bestreden vonnis met dien verstande dat de door de eerste rechter aan appellante toegekende termijn van vijf maanden geldt vanaf de betekening van het bestreden arrest.

Veroordeelt appellante tot de in deze aanleg gevallen gedingkosten.

Aan de zijde van de drie geïntimeerden worden die kosten voor ieder van hen tot dusver bepaald op 220,00 EUR rechtsplegingvergoeding in hoger beroep.

Aan de zijde van de drie betrokkenen worden die kosten voor ieder van hen tot dusver bepaald op 220,00 EUR rechtsplegingvergoeding in hoger beroep.

Aldus gewezen en uitgesproken in openbare terechtzitting van het hof van beroep te Gent, dertiende kamer, zetelende in burgerlijke zaken, op zeven september tweeduizend en elf.

Aanwezig:

de heer Dominique Vandorpe,
mevrouw Patricia Vermaerke,

kamervoorzitter
griffier

Patricia Vermaerke

Dominique Vandorpe